

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 9 Μαρτίου 2010

Οι θέσεις της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος για το σχέδιο νόμου περί ΕΣΠΑ

Για μια ακόμη φορά η Κυβέρνηση αποδεικνύει ότι η διαδικασία διαβούλευσης αποτελεί για αυτήν μια τυπική διαδικασία που πρέπει να διεκπεραιωθεί χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο. Δεν μπορεί να ερμηνευθεί διαφορετικά η επιλογή της να δώσει στη δημοσιότητα προς διαβούλευση το σχέδιο νόμου για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου του ΕΣΠΑ στις 4.3.2010 και να ανακοινώσει ότι θα το καταθέσει προς ψήφιση στη Βουλή στις 10.3.2010, αφήνοντας έτσι ελάχιστο χρόνο στους ενδιαφερόμενους να επεξεργαστούν τις ιδιαίτερα τεχνικές ρυθμίσεις του και τις επιπτώσεις τους στην προσπάθεια αξιοποίησης των πόρων που παρέχουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα. Και φυσικά τυχόν επίκληση του επείγοντος χαρακτήρα αυτής της νομοθετικής πρωτοβουλίας για την ανάγκη στήριξης της αγοράς προφανώς μόνο θυμηδία μπορεί να προκαλέσει καθώς επί πέντε μήνες (4.10.2009 – 4.3.2010) δεν έλαβε χώρα καμία ενέργεια αναπτυξιακής στήριξης της αγοράς, παρά μόνο γενικόλογες εξαγγελίες περί των σχεδιαζομένων πρωτοβουλιών.

Σε κάθε περίπτωση, η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, στο πλαίσιο της λειτουργίας του επιμελητηριακού θεσμού ως θεσμικού συμβούλου της Πολιτείας, καταθέτει τις απόψεις της για το σχέδιο νόμου «Αποκέντρωση, Απλοποίηση και Ενίσχυση της Αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και άλλες διατάξεις», οι οποίες εστιάζουν στα εξής:

Βασικό νέο στοιχείο του σχεδίου νόμου είναι η καθιέρωση μιας νέας διαδικασίας, αυτής των Επιχειρησιακών Συμφωνιών Υλοποίησης μεταξύ του ΥΠΟΙΑΝ και κάθε Υπουργείου που είναι αρμόδιο για την διαχείριση και εφαρμογή δράσεων μέσω του ΕΣΠΑ. Ένα πρώτο σχόλιο είναι ότι στις ήδη υφιστάμενες πολλές διαδικασίες, προστίθεται ακόμη μια, συνεπώς η πρόθεση απλοποίησης των διαδικασιών μάλλον δεν ικανοποιείται. Οι Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης, όπως αποτυπώνονται ως μηχανισμός στο σχέδιο νόμου, θυμίζουν έντονα το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού που απαιτείτο για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα που υπήρχε στα πλαίσια του Γ΄ΚΠΣ. Τονίζεται ότι το Συμπλήρωμα αυτό απαιτείτο από τους Κανονισμούς της ΕΕ για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 και απαλείφθηκε από τους Κανονισμούς για την περίοδο 2007-2013 ως βήμα απλοποίησης των διαδικασιών. Και η Ελλάδα, χωρίς να έχει κάποια θεσμική υποχρέωση καθιερώνει έναν ανάλογο μηχανισμό, τις Επιχειρησιακές Συμφωνίες Υλοποίησης. Με δεδομένη

τη λειτουργία των Συμφωνιών αυτών, όπως προδιαγράφεται στο σχέδιο νόμου (καθώς η ύπαρξη και τήρηση τους καθίσταται ακόμη και προϋπόθεση νομιμότητας κάθε διαχειριστικής πράξης ή πράξης εφαρμογής των έργων που έχουν συμπεριληφθεί σε ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα), εκτιμάται ότι η πολιτική διαπραγμάτευση μεταξύ Υπουργών, τόσο για την κατάρτιση των εν λόγω Συμφωνιών, όσο και για την εφαρμογή τους, θα είναι χρονοβόρα και επίπονη, δημιουργώντας επιπλέον καθυστερήσεις στην υλοποίηση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Επίσης, το γεγονός ότι οι Συμφωνίες αυτές θα αντικαταστήσουν το μηχανισμό στρατηγικού σχεδιασμού και οριζόντιου συντονισμού εφαρμογής των θεματικών παρεμβάσεων (π.χ. στους τομείς της παιδείας, της υγείας, του πολιτισμού, της δημόσιας διοίκησης, των υποδομών, κλπ.), η καθιέρωση του οποίου είχε απαιτηθεί από τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τη διαπραγμάτευση του ΕΣΠΑ, ως δικλείδα για την τήρηση των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και την εξυπηρέτηση τους μέσω των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, δημιουργεί έντονους προβληματισμούς αφενός για την αποδοχή της επιλογής αυτής από τις αρχές της ΕΕ και αφετέρου για την αποτελεσματικότητα της καθώς οι Συμφωνίες αυτές έχουν πρωτίστως, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου, χαρακτήρα ενίσχυσης της υλοποίησης των επιμέρους επιχειρησιακών προγραμμάτων στα οποία θα αναφέρονται (καθετοποιημένη λειτουργία) και όχι συντονιστικό χαρακτήρα (οριζόντια λειτουργία).

Άλλο σημείο του σχεδίου νόμου αφορά τη μείωση της ελεγκτικής διαδικασίας κατά την διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων στα πλαίσια έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ καθώς η υποχρέωση ελέγχων θα αφορά πλέον μόνο όσες συμβάσεις εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο των Οδηγιών της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων. Είναι αληθές ότι αυτό όντως μειώνει σημαντικά το χρόνο εφαρμογής των έργων αλλά παράλληλα αυξάνει τον κίνδυνο παρατυπιών για τις οποίες συχνά η Ελλάδα έχει βρεθεί απολογούμενη ενώπιον των αρχών της ΕΕ. Για το λόγο αυτό είναι κρίσιμο να διασφαλιστεί ένας μηχανισμός κατασταλτικού ελέγχου (έστω σε δειγματοληπτικό επίπεδο) των συμβάσεων που πλέον δεν θα ελέγχονται προληπτικά, ώστε να υπάρχει η διασφάλιση της νόμιμης, κανονικής και χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των πόρων.

Σημείο προβληματισμού αποτελεί η διεύρυνση των ιδιωτικών φορέων που μπορούν να οριστούν ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, εκτός από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Αν και η απομάκρυνση από την υφιστάμενη «μονοπωλιακή» κατάσταση υπέρ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων είναι στη σωστή κατεύθυνση, είναι σκόπιμο να υπάρξει διευκρίνιση ως προς το είδος και ακόμη και την ταυτότητα των φορέων αυτών.

Η κατάργηση της διαδικασίας συντονισμού μεταξύ των αρχών διαχείρισης και συντονισμού, πριν την ένταξη μιας πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ,

είναι προς τη σωστή κατεύθυνση καθώς μειώνει το χρόνο διαχείρισης και επισπεύδει την έναρξη εφαρμογής της πράξης.

Η απαλοιφή της ρύθμισης περί διαρκούς ισχύος μιας προκήρυξης για υποβολή προτάσεων στα πλαίσια του ΕΣΠΑ μάλλον θα επιφέρει διαχειριστικές δυσχέρειες καθώς η εμπειρία έχει δείξει ότι οι αρμόδιες αρχές θα υποχρεωθούν είτε να παρατείνουν τις αρχικώς τεθείσες προθεσμίες είτε να εκδώσουν νέες προσκλήσεις, κάτι που θα προκαλέσει καθυστερήσεις.

Η κατάργηση της μέχρι στιγμής ισχύουσας γραφειοκρατικής (όπως τελικά εξελίχθηκε) διαδικασίας της επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων, και η αντικατάστασή της με ένα πιο ευέλικτο σχήμα επιβεβαίωσης, είναι μια επιλογή προς τη σωστή κατεύθυνση, αν και λαμβάνει χώρα σε ένα χρονικό σημείο που πολλοί δικαιούχοι είχαν ήδη αποκτήσει διαχειριστική επάρκεια, έχοντας επενδύσει σημαντικούς πόρους (ανθρώπινους, χρηματικούς και υλικούς).

Τέλος, ως προς τις ελεγκτικές διαδικασίες, τονίζεται ότι η μείωση των χρόνων απάντησης των ενδιαφερομένων φορέων στα ευρήματα των ελεγκτικών μηχανισμών, εν ονόματι της σύντμησης του χρόνου εφαρμογής των έργων, μάλλον είναι αδόκιμη καθώς η ελεγκτική διαδικασία δεν αποτελεί χρονικά στάδιο εφαρμογής αλλά υφίσταται παράλληλα με την εφαρμογή. Επιπλέον αποστερεί από τους ελεγχόμενους τη δυνατότητα να διαμορφώσουν πληρέστερες απαντήσεις στα ευρήματα του ελέγχου.

Αντιθέτως, η εισαγωγή της διαδικασίας αποστολής συστάσεων από τις ελεγκτικές αρχές προς τους φορείς εφαρμογής των έργων αποτελεί ένα θετικό βήμα καθώς θα συμβάλλει στη βελτίωση της διαχειριστικής τους ικανότητας.

Συνοψίζοντας, η ΚΕΕΕ θεωρεί ότι το εν λόγω σχέδιο νόμου, αν και περιέχει αρκετές θετικές ρυθμίσεις, υπολείπεται των προσδοκιών που είτε είχαν καλλιεργηθεί από την ίδια την Κυβέρνηση, είτε είχαν εκφραστεί από τους ενδιαφερόμενους, και εκτιμά ότι τελικά δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στους σκοπούς που το ίδιο θέτει στο πρώτο άρθρο του.